

Тетяна Олександрівна Гордєєва

Сучасне українське хорове мистецтво крізь призму патріотизму

УДК 78.087.68:784.71

DOI <https://doi.org/10.24195/artstudies.2026-1.9>

Тетяна Олександрівна Гордєєва
викладач кафедри мистецької освіти
Житомирського державного університету
імені Івана Франка
ORCID: 0009-0006-5346-2104

Дата першого надходження статті до
видання: 21.01.2026

Дата прийняття статті до друку після
рецензування: 10.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті:
20.04.2026

У статті здійснено комплексне дослідження трансформаційних процесів в українському хоровому мистецтві в контексті повномасштабної війни та національно-культурного відродження. Хоровий спів аналізується не лише як естетичний феномен, але й як «м'яка сила» України на міжнародній арені та засіб соціальної солідарності всередині країни.

Методологія дослідження спирається на комплекс загальнонаукових і спеціальних музикознавчих методів, зокрема культурологічний, компаративний та функціональний підходи, що дають змогу проаналізувати роль хорового мистецтва як інструмента культурної дипломатії, національної самоідентифікації, соціального згуртування та арттерапевтичної підтримки українського суспільства в умовах війни.

Доведено, що сучасний хор виступає ретранслятором національної пам'яті через такі три стратегічні напрями: реабілітація творів «Розстріляного відродження», використання неофольклористичних підходів у сучасному аранжуванні та створення музичного літопису сучасної боротьби (творів, присвячених подіям на Азов-сталі, трагедіям у Бучі та Маріуполі). Особлива увага приділена концепції «музичного фронту», де хорове мистецтво реалізує місію культурної дипломатії, утворюючи українську суб'єктність у світовому культурному просторі.

У статті детально розглянуто інноваційні форми хорового виконавства, зокрема хоровий перформанс, театралізацію, поєднання з електронною музикою та диджиталізацію (проекти віртуальних хорів). Встановлено, що такі експерименти дають змогу патріотичній пісні резонувати з молодіжною аудиторією та адаптуватися до вимог XXI століття, не втрачаючи при цьому своєї сакральної суті. Особливо проаналізовано соціально-психологічну функцію хору як інструмента арттерапії та волонтерського активізму, що допомагає громадам долати травми війни та інтегрувати внутрішньо переміщених осіб у нові культурні середовища.

Підкреслено, що хорове мистецтво України сьогодні є синтезом глибокої традиції та гострої актуальності. Воно трансформувалося у динамічний простір, де через гармонію багатоголосся втілюється ідея соборності. Результати дослідження підтверджують, що українська хорова культура є фундаментальним доказом незламності нації, здатної утверджувати своє право на вільне майбутнє через збереження та розвиток унікального мистецького коду.

Ключові слова: хорове мистецтво, патріотизм, національна пам'ять, культурна дипломатія, музичний фронт, ідентичність.

Постановка проблеми. Хорове мистецтво є стратегічним ресурсом національної безпеки та ідентичності в умовах сучасної військової агресії. У період, коли культура стає мішенню для нищення, хоровий спів трансформується з виключно естетичного явища у потужну форму духовного опору та деколонізації мистецького простору. Повернення до репертуару заборонених імен, переосмислення духовних канонів та поява нових творів-рефлексій на трагедії війни дають змогу хору виконувати функцію живого архіву національної пам'яті, що забезпечує тяглість традицій та зміцнює ментальний імунітет суспільства.

Окрім внутрішньої консолідації, хорове мистецтво набуває особливої значущості як інструмент сучасної культурної дипломатії, репрезентуючи Україну на світовій арені як суб'єктну, креативну та незламну націю. Пошук нових форм – від хорових перформансів до жанрових колаборацій – робить цей вид мистецтва актуальним для сучасної молоді, перетворюючи колективне багатоголосся на модель ідеального демократичного соціуму. Дослідження цього процесу дає змогу зрозуміти, як саме через музичну гармонію та спільний голос

формується сучасний тип українського патріотизму, здатний об'єднувати людей навколо спільних цінностей та перемоги.

Аналіз актуальних досліджень. Фундаментальне підґрунтя для вивчення українського хорового стилю та його національної специфіки закладено у працях класиків вітчизняного музикознавства, зокрема М. Юрченка та О. Бенч, чиї дослідження розкривають тяглість багатоголосої традиції від партесного концерту до сучасності. Питання національної ідентичності та збереження культурного коду в хоровому мистецтві ґрунтовно розробляють І. Бермес, С. Садовенко та І. Цюряк, акцентуючи увагу на хорі як на соціокультурному феномені. Окремий пласт досліджень О. Сбітнєвої та Т. Гусарчук присвячений еволюції духовної музики, що є невід'ємною частиною патріотичного виховання та релігійної свідомості українців.

Сучасний етап розвитку хорового мистецтва в умовах повномасштабної війни та його трансформація у «музичний фронт» відображений у публікації Ю. Воскобойнікової, яка аналізує зміни у виконавській практиці та репертуарній політиці протягом 2022–2025 років. Питання художньої

рефлексії на воєнні трагедії через хорову фактуру досліджує Т. Васильчук, тоді як О. Сорочик приділяє увагу менеджменту та дипломатичній місії колективів на міжнародній арені. Попри наявність цих розвідок, стрімка зміна культурного ландшафту у 2026 році потребує додаткового аналізу взаємодії хорового мистецтва з новими медійними формами та його ролі у консолідації нації на поточному етапі боротьби.

Мета статті полягає у комплексному аналізі трансформації сучасного українського хорового мистецтва як потужного чинника національного самоствердження та патріотизму.

Методологія дослідження ґрунтується на комплексному поєднанні загальнонаукових та спеціальних музикознавчих методів, що дають змогу об'єктивно розкрити роль хорового мистецтва у патріотичному дискурсі. Зокрема, культурологічний підхід використовується для аналізу хору як інструмента культурної дипломатії та національної самоідентифікації, а компаративний метод дає змогу зіставити традиційні та новітні перформанс-форми у сучасному виконавстві. Важливе місце посідає функціональний аналіз, за допомогою якого визначено роль хорової спільноти у соціальному згуртуванні та арттерапевтичній підтримці українського суспільства в умовах війни.

Результати та їх обговорення. Хоровий спів завжди посідав особливе місце в генетичному коді українців. Від стародавніх кантів до величних партесних концертів – хор був голосом народу. Нині ж, в умовах боротьби за незалежність та культурне виживання, хорове мистецтво трансформувалося у вищу форму патріотичного вислову, де кожен голос стає символом незламності.

Хор як ретранслятор національної пам'яті. У контексті української культури хор ніколи не був просто музичним ансамблем. Це живий архів, де кожна партитура зберігає емоційні та історичні коди нації. Ретрансляція пам'яті через хорове мистецтво сьогодні відбувається у трьох стратегічних напрямках.

Реабілітація «Розстріляного відродження» та репресованих творів. Десятиліттями радянська влада намагалася звучити український хоровий репертуар до «шароварних» пісень про колгоспи та врожай. Сучасні диригенти виконують функцію істориків-реставраторів: виконуються твори Миколи Леонтовича, Кирила Стеценка, Якова Степового не лише як «музейні експонати», але й як жива музика, що була заборонена через свій релігійний чи занадто національний підтекст. Жанр хорового концерту (від М. Березовського до А. Веделя) сприймається як символ тяглості української професійної музики від XVIII століття до наших днів, спростовуючи міф про «вторинність» української культури (Бакумець, 2021).

Фольклорна пам'ять у сучасному аранжуванні. Національна пам'ять живе в архаїчних

пластах – обрядових піснях, щедрівках, голосіннях. Сучасне хорове мистецтво використовує неофольклоризм для зв'язку з дохристиянським та козацьким минулим. Сучасні академічні хори часто залучають техніку «білого звуку» або елементи народного багатоголосся, що апелює до глибинних підсвідомих рівнів слухача. Композитори (наприклад, Євген Станкович у «Цвіті папороті» чи Ганна Гаврилець у «Золотому камені») влітають народні мелодії у складні симфонічно-хорові полотна, що дає змогу пам'яті предків звучати сучасною мовою (Редя, 2024).

Хор як літопис сучасної боротьби. Патріотизм у хоровому мистецтві сьогодні – це фіксація подій, що відбуваються тут і зараз. Пам'ять створюється на наших очах, адже з'явилася велика кількість хорових творів, присвячених Небесній Сотні, захисникам Азовсталі, трагедіям війни. Виконання таких творів – це акт колективного проживання травми та закарбування її в культурному коді. Крім того, відбулася зміна ставлення до державного Гімну та пісень на кшталт «Ой у лузі червона калина» з офіційних атрибутів на сакральні символи, які хор транслює світу.

Саме через хорову фактуру (багатоголосся) транслюється ідея соборності. Коли різні голоси (сопрано, альти, тенори, басы) зливаються в єдине гармонійне ціле, це стає метафорою єдиного народу, що пам'ятає своє минуле заради майбутнього (Бенч-Шокало, 2012).

Музичний фронт: хорове мистецтво під час війни. В умовах повномасштабної агресії хорове мистецтво України вийшло за межі філармонійних залів, перетворившись на «м'яку силу», яка захищає національні інтереси на міжнародній арені та підтримує моральний дух всередині країни. Поняття «музичний фронт» сьогодні охоплює три стратегічні напрями.

Культурна дипломатія (хор як амбасадор держави). Українські хорові колективи стали ключовими ретрансляторами правди про Україну в світі. Виступ українського хору в Європі чи США сьогодні сприймається не як розважальний захід, а як політична та гуманітарна акція. Кожен концерт починається або завершується Гімном України чи молитвою «Боже великий, єдиний», що змушує іноземну аудиторію солідаризуватися з нашою боротьбою. Між номерами програми диригенти та артисти часто звертаються до публіки, розповідаючи про реалії війни, збираючи кошти на гуманітарну допомогу чи ЗСУ. Крім того, відзначення 100-річчя американської прем'єри «Щедрика» Миколи Леонтовича в Карнегі-холі (Нью-Йорк) у розпал війни стало символом того, що українську культуру неможливо знищити. Це підкреслило: Україна має власну тисячолітню традицію, окрему від російської (Малюцький, 2025).

Творча рефлексія на травму та героїзм. Композитори та хормейстери реагують на події війни

миттєво, створюючи нову музичну мову опору. З'являються твори, що документують трагедії (наприклад, хорів композиції, присвячені Маріуполю, Бучі, Ірпеню). Це музика, яка не дає світу забути про злочини агресора. Своєю чергою, класичні твори (наприклад, «Пливе кача...») набули статусу національних канонічних гімнів прощання, а сучасні обробки пісень на кшталт «Ой у лузі червона калина» стали світовими хітами, що символізують незламність. Хор надає цим пісням монументальності та сакральності (Садовенко, 2023).

Психологічна та соціальна функції (арттерапія). Всередині України хор виконує критично важливу функцію соціальної згуртованості. Відео, де професійні та аматорські хори співають під час повітряних тривог у метро чи підвалах, стали популярними. Спільний спів патріотичних пісень під час волонтерських зборів чи благодійних концертів допомагає людям вийти зі стану заціпеніння, дає відчуття контролю над власною долею та приналежності до великої сили. Музика в лавах ЗСУ (як от виступи Культурного Десанту за участю вокалістів) піднімає бойовий дух та демонструє, що навіть у найважчі часи українці воюють за культуру та людяність (Малюцький, 2025).

Експерименти та нові форми: хорове мистецтво як сучасний перформанс. Сучасний патріотизм у мистецтві – це не лише збереження канонів, але й здатність культури розвиватися, бути «на часі» та говорити мовою XXI століття. Українські хори сьогодні активно виходять за межі традиційного статичного виступу, впроваджуючи інноваційні формати.

Поширеними стали хорівий перформанс та театралізація. Сьогодні хор перестає бути групою людей у костюмах, які нерухомо стоять на станках. Він перетворюється на активного учасника театральної дії. Використання елементів контемпорарі-дансу та сценічного руху допомагає візуалізувати музику. Наприклад, постановки, де хористи переміщуються залом, створюючи ефект «імерсивного звуку», занурюють слухача в епіцентр подій (Helbig, 2014).

Часто виступи супроводжуються проєкціями (наприклад, кадрами з української історії, абстрактним цифровим мистецтвом або кадрами сучасної війни), що посилює емоційний вплив патріотичних творів. Наприклад, проєкти формації Nova Opera, де хор є частиною авангардних вистав («Йов», «Chornobyldorf»), поєднують архаїчний спів із футуристичними образами.

Популярним стало й поєднання жанрів. Патріотична пісня сьогодні звучить не лише в академічній манері. Поєднання хору з іншими музичними напрямками робить національну музику доступною для широких мас. Так, використання синтезаторів, драм-машин та звукових ефектів разом із хорівим багатоголоссям створює звучання, яке резонує

з молоддю, перетворюючи народні мотиви на сучасні гімни. Спільними є виступи хорівих колективів з рок-гуртами (наприклад, хор «Хрещатик» або камерні хори у колабораціях із відомими українськими артистами), і, власне, хорове звучання надає рок-музиці масштабного, «стадійного» патріотизму. Переосмислення українських народних пісень здійснюється і через призму джазової гармонії, що демонструє пластичність та універсальність українського мелосу (Цюряк, 2023).

Хорівий мінімалізм та саунд-дизайн також стали складовою хорівого співу. Сучасні українські композитори (Вікторія Польова, Святослав Луньов) використовують хор як складний інструмент для створення звукових ландшафтів. Замість патетичних маршів звучить глибока, зосереджена музика, що спонукає до роздумів про долю країни, самотність і силу людського духу. Використовуються і нетрадиційні звуки – шум вітру, шепіт, тупіт, удари – так хор використовує всі можливості, щоб передати звуки сучасної України (від тривожного очікування до вибухової енергії боротьби) (Кириленко, 2023).

Диджиталізація та віртуальні хори також стали новим віянням сучасного музичного простору. Війна розкидала українців по всьому світу, що породило нову форму патріотичного єднання – віртуальний хор. Сотні вокалістів записують свої партії окремо у різних куточках планети, а потім монтують їх у єдине полотно. Такі проєкти (наприклад, виконання пісень до Дня Незалежності або на підтримку ЗСУ) доводять, що український культурний простір не має кордонів (Кириленко, 2023).

Роль хорівого спільноти у згуртуванні нації. Хорівий спів – це найдавніша форма колективної дії. В умовах національної кризи він стає не просто дозвіллям, а механізмом соціального клею, який тримає суспільство разом. Патріотизм тут проявляється через горизонтальні зв'язки та відчуття «плеча».

Хор допомагає у подоланні соціальної ізоляції (своєрідна «терапія спільністю»). Війна та кризи несуть із собою відчуття самотності та безпорадності. Хор стає простором, де людина знову відчуває себе частиною великого й сильного цілого. Крім того, для тисяч українців участь в аматорських чи церковних хорах стала способом каналізувати біль і тривогу в конструктивну енергію. Патріотизм у цьому контексті – це турбота про психічне здоров'я нації через спільну творчість (Сіненко, 2020).

Сучасні хори стали платформою для волонтерства та активізму. Більшість концертів сьогодні має на меті збір коштів для Сил Оборони, підтримку переселенців або відбудову зруйнованих культурних пам'яток. Патріотизм хорівого спільноти матеріалізується у конкретних дронах, автівках

та аптечках, придбаних за внески слухачів. Також створення хороших гуртків у центрах для переселенців допомагає людям, які втратили дім, інтегруватися в нові громади через вивчення місцевих пісень та спільне музикування (Сіненко, 2020).

Хорове виконавство допомагає формувати й спільні цінності у молоді. Дитячі та молодіжні хори сьогодні – це головна кузня майбутнього патріотизму. Через дослідження класичної та сучасної хорової літератури молодь вивчає мову через найкращі її поетичні зразки, дізнається історію, закарбовану в піснях, привчається до дисципліни та відповідальності перед групою, що є фундаментом громадянського суспільства (Бермес, 2021).

Таким чином, хорове мистецтво України сьогодні є синтезом глибокої традиції та гострої актуальності. Воно перестало бути лише естетичним об'єктом. Крізь призму патріотизму хор став головною пам'яттю, що єднає покоління, зброєю, яка захищає культурні кордони, та душею, яка допомагає проживати біль і трансформувати його в силу. Українська пісня, що лунає у багатоголоссі, – це найпереконливіший доказ того, що нація жива, вона звучить і її неможливо заглушити.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Сучасне українське хорове мистецтво переживає етап докорінної трансформації, перетворюючись із виключно естетичної форми творчості на потужний інструмент національного опору та соціальної солідарності. Хорове виконавство сьогодні відіграє роль дієвого ретранслятора національної пам'яті; завдяки реабілітації творів «Розстріляного відродження» та впровадженню неофольклористичних підходів хор відновлює тяглість української професійної музики, спростовуючи колоніальні міфи та фіксує новітню історію боротьби у музичних літописах. Також в умовах повномасштабної війни хор став ефективним суб'єктом «музичного фронту»; через культурну дипломатію та арттерапевтичні практики колективний спів захищає суб'єктність України у світі та допомагає внутрішньому згуртуванню суспільства. Крім того, нинішнє хорове мистецтво демонструє вражаючу здатність до модернізації через впровадження театралізації, диджиталізації (віртуальні хори), саунд-дизайну та жанрових кросоверів (хор + рок, електроніка, джаз), що дає змогу патріотичним сенсам резонувати із запитом молоді та світової спільноти.

Перспективи подальших досліджень полягають у детальному вивченні механізмів трансформації хорового простору з «музейного» у динамічне мультимедійне середовище, а також в аналізі новітніх форм втілення ідеї соборності через цифрові та мережеві хорові проекти, що в умовах глобальних викликів продовжують утверджувати незламність української нації та її право на вільне майбутнє.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бакумець А. (2021) Жанрово-стильові особливості хороших циклів українських композиторів кінця XX – початку XXI століття: дис. ... докт. філософії; 17.00.03. Київ. URL: <http://elib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/3519>.
2. Бенч-Шокало, О. (2002) Український хоровий спів: актуалізація традицій. Київ: Український світ». URL: [https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullweb&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=I=&S21COLORTERMS=1&S21STR=%D0%92%D0%90655587\\$](https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullweb&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=I=&S21COLORTERMS=1&S21STR=%D0%92%D0%90655587$).
3. Бермес, І. (2022) Український хоровий спів як об'єкт наукових зацікавлень. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 48, 66–72. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/48-1-10>.
4. Кириленко, Я., Ороновська, Л., Сун Лан (2023) Цифрові трансформації вокально-хорового мистецтва: досвід та нові можливості. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 59, 48–54. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2025.338925>.
5. Малюцький, В.О. (2025) Хорове мистецтво як елемент культурного бренду України: традиції, трансформації, перспективи. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*, 2. С. 181–187. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2025.338925>.
6. Редя, В. (2024) Музика в культурній дипломатії сучасної України. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*, 48, 153–160. DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.v48i.764>.
7. Садовенко, С. (2023) Хорове мистецтво України як багаторівневий соціокультурний феномен в контексті історичного процесу. *Культура і сучасність*, 1, 48–55. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-0285.1.2022.262555>.
8. Сіненко, О. (2020) Хорова самодіяльність як соціокультурний феномен. *Імідж сучасного педагога*, 2 (191), 108–112. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-2\(191\)-108-112](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-2(191)-108-112).
9. Цюряк, І., Чернишова, А. (2024). Хорове мистецтво: виклики сучасності. *Культурологічна думка*, 74, 134–142. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/74-2-22>.
10. Helbig, A. (2014) Hip Hop Ukraine. *Indiana University Press*. URL: https://monoskop.org/images/8/84/Helbig_Adriana_N_Hip-Hop_Ukraine_Music_Race_and_African_Migration_2014.pdf.

REFERENCES

1. Bakumets A., (2021) Zhanrovo-stylovi osoblyvosti khorovykh tsyklyv ukrainskykh kompozytoriv kintsia XX – pochatku XXI stolittia [Genre and stylistic features of choral cycles by Ukrainian composers of the late 20th – early 21st centuries]: dys... dok. filosofii; 17.00.03. Kyiv. Retrieved from: <http://elib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/3519>.
2. Bench-Shokalo, O. (2002) Ukrainyskyi khorovy spiv: aktualizatsiia tradytsii [Ukrainian choral singing: actualization of traditions]. Kyiv: Ukrainyskyi svit. Retrieved from: https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullweb

r&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=I=&S21COLORTERMS=1&S21STR=%D0%92%D0%90655587\$.

3. Bermes, I. (2022) Ukrainskyi khorovy spiv yak ob'ekt naukovykh zatsikavlen. [Ukrainian choral singing as an object of scientific interest]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 48, 66–72. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/48-1-10>.

4. Kyrylenko, Ya., Oronovska, L., Sun Lan (2023) Tsyfrovii transformatsii vokalno-khorovoho mystetstva: dosvid ta novi mozhyvosti. [Digital transformations of vocal and choral art: experience and new opportunities]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 59, 48–54. DOI <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2025.338925>.

5. Maliutskyi V. (2025) Khorove mystetstvo yak element kulturnoho brendu Ukrainy: tradytsii, transformatsii, perspektyvy. [Choral art as an element of the cultural brand of Ukraine: traditions, transformations, prospects]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadrov kultury i mystetstv*, 2, 181–187. DOI <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2025.338925>.

6. Redia, V. (2024) Muzyka v kulturnii dyplomatii suchasnoi Ukrainy. [Music in the cultural diplomacy of

modern Ukraine]. *Ukrainska kultura: mynule, suchasne, shliakhy rozvytku*, 48, 153–160. DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpkm.v48i.764>.

7. Sadovenko, S. (2023) Khorove mystetstvo Ukrainy yak bahatorivnevyi sotsiokulturnyi fenomen v konteksti istorychnoho protsesu. [Choral art of Ukraine as a multi-level socio-cultural phenomenon in the context of the historical process]. *Kultura i suchasnist*, 1, 48–55. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-0285.1.2022.262555>.

8. Sinenko, O. (2020) Khorova samodiialnist yak sotsiokulturnyi fenomen. [Amateur choir as a socio-cultural phenomenon]. *Imidzh suchasnoho pedahoha*, 2 (191), 108–112. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-2\(191\)-108-112](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-2(191)-108-112).

9. Tsiuriak, I., Chernyshova, A. (2024) Khorove mystetstvo: vyklyky suchasnosti. [Choral art: challenges of modernity]. *Kulturolohichna dumka*, 74, 134–142. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/74-2-22>.

10. Helbig, A. (2014) Hip Hop Ukraine. Indiana University Press. Retrieved from: https://monoskop.org/images/8/84/Helbig_Adriana_N_Hip-Hop_Ukraine_Music_Race_and_African_Migration_2014.pdf.

Modern Ukrainian choral art through the prism of patriotism

Tetiana Olexandrivna Hordieieva
Lecturer at the Department of Art Education
Ivan Franko Zhytomyr State University
ORCID: 0009-0006-5346-2104

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

The article provides a comprehensive study of transformational processes in Ukrainian choral art within the context of the full-scale war and national-cultural revival. Choral singing is analyzed not only as an aesthetic phenomenon but also as Ukraine's "soft power" on the international stage and a means of social solidarity within the country.

The research methodology is based on a combination of general scientific and specialized musicological methods, including cultural, comparative, and functional approaches, which make it possible to analyze the role of choral art as a tool of cultural diplomacy, national self-identification, social cohesion, and art-therapeutic support for Ukrainian society in times of war.

It is proven that the modern choir acts as a relay of national memory through three strategic directions: the rehabilitation of works from the "Executed Renaissance", the use of neo-folkloric approaches in modern arrangements, and the creation of a musical chronicle of the contemporary struggle (works dedicated to the events at Azovstal, and the tragedies in Bucha and Mariupol). Particular attention is paid to the concept of the "musical front", where choral art fulfills a mission of cultural diplomacy, asserting Ukrainian subjectivity in the global cultural space.

The article examines in detail innovative forms of choral performance, including choral performance art, theatricalization, fusion with electronic music, and digitalization (virtual choir projects). It is established that such experiments allow patriotic songs to resonate with younger audiences and adapt to the demands of the 21st century without losing their sacred essence. The socio-psychological function of the choir as an instrument of art therapy and volunteer activism is analyzed separately, highlighting its role in helping communities overcome the trauma of war and integrating internally displaced persons into new cultural environments.

It is emphasized that Ukrainian choral art today represents a synthesis of deep tradition and acute relevance. It has transformed into a dynamic space where the idea of "sobornist" (unity) is embodied through the harmony of polyphony. The research results confirm that Ukrainian choral culture serves as fundamental evidence of the nation's resilience, capable of asserting its right to a free future through the preservation and development of a unique artistic code.

Keywords: choral art, patriotism, national memory, cultural diplomacy, musical front, identity.